

The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRESSIVE BENEFIT SOCIETY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskih delavcev v Ameriki

VOLUME XVIII—LETO XVIII

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY, (TOREK) OCTOBER 1, 1935.

ŠTEVILKA (NUMBER) 231

SLOVENIJA JE DOBILA NOVEGA BANA

Dr. Natlačen, vodja bivše klerikalne stranke je novi ban dravske banovine.

Dne 11. septembra je bil s kraljevskim ukazom razrešen ban dravske banovine dr. Dinko Puc, na njegovo mesto pa je bil imenovan dr. Marko Natlačen, vodnik v Ljubljani. Novi ban je rodom Vipavac, rojen v Mauthausenu 24. aprila, 1886. Udeleževan je v bivši Slovenski ljudski stranki. Dne 23. januarja, 1927 je bil izvoljen v oblastno okrajno ter je bil predsednik iste do 6. januarja 1929, potem pa komisar in likvidator oblasti na uprave do 15. januarja, ko je bil Jugoslavija prenosovana na banovine. Pod prejšnjim režimom je bil nekaj časa interniran.

Novi ban je nastopil službo 13. septembra. Zvečer so mu prišli radikalne stranke (to je stranke, v katero so vstopili slovenski klerikalci) priredili baklja pred banovinsko palačo. Vzklikali so: "Živela Jugoslavija! Živjo naš ban! Živjo 'O'!" V svojem odgovoru na poziv je rekel ban med drugim, da se ne sme zakrivati oči pred svetom, da je v zadnjih letih ljudstvo zelo trpelo zaradi avtoriteta. Premnogokrat je predstavniki državne oblasti prejavljali zakon ne na korist ljudstva, ne na korist in v smislu širokih plasti naroda in ne v smislu vsem državljanom enako. Zato je med narodom padlo zaobjektivnost in trpela je naša naloga, je, izjavil ban, da to popravimo, kajti zakon je moramo, da je zakon enak za vsi, ki na tem temelju marajo in ogrožajo obstoj države.

Bivši ban dr. Puc je bil ob svojem odstopu odlikovan z redom sv. Save I. razreda.

Zopet doma

Na starega kraja so se vrnile s vojnimi Normanide zadnji tečaji Mrs. Mary Kushlan se vrnila nekaj časa pri svoji materi v Gorici in ogledala si je mesto, ki je bilo v Jugoslaviji. Kot poročila, vlada v tem strahovit fašistični teror, se niti gani ne more, ne da bi bili detektivski za petami. Mrs. Jennie Kavcnik iz 1190 E. 19. St. je bila na obisku pri svoji materi v Brezovici pri Ljubljani. Matilda Kodrich se je vrnila v Poljčan. Z istim parnikom je vrnil tudi Mr. Joseph Ponikvar, ki pravi, da je celo Jugoslavijo pregledal. Z njim je došla tudi 9-letni Mike Stanič, ki pravi: iskreno dobrodošlo.

Zaroka

Zaroka sta se te dni Miss E. Krupiec, 1043 E. 169 St. in Mr. Krupiec, 1576 Robinwood.

Pogreb

Pogreb Mrs. Medved se bo jutri ob 11. uri vršil na sv. Pavla pokopališču in ne na Calvary kot je bilo večeraj poročano.

Profiti mesarskega trusta dajejo pojasnilo za draginjo

Vodilne klavničarske korporacije delajo čedalje večje dobičke. Ogromne plače klavniških magnatov.

Kakor je znano vsaki gospodinjini, so mesne cene v zadnjem času strahovito narastle, tako, da boljše mesa povprečen delavec sploh ne more več kupovati. K temu je delno pripomogla gospodarska politika Rooseveltove administracije, ki uvaja nihanje produkcije in procesni davki na meso in na živež v splošnem, drug enako važen vzrok draginje pa so rastoči profiti klavniškega trusta, ki ga tvorijo štiri največje mesarske korporacije v deželi.

Številke kažejo, da medtem ko je prebivalstvo Amerike v letih od 1929 naprej na celi črti padalo v večjo revščino, pa so profiti klavniškega trusta baš v tej dobi narastli, zlasti pa tekmo zadnjih dveh let.

Čisti dobiček, potem ko se je odbilo obresti, davke in druge obremenitve, štirih vodilnih klavniških korporacij v leti 1929—1934 je bil sledeči:

	1934	1933	1930	1929
Armour & Co.	\$10,596,396	\$ 8,849,661	\$ 4,741,927	\$ 9,310,518
Swift & Co.	11,432,492	10,149,582	12,491,189	13,076,815
Wilson & Co.	3,840,323	3,055,324	2,542,656	2,304,592
Cudahy Pk. Co.	1,958,262	1,813,766	3,170,318	2,753,851

Nekatere izmed visokih plač eksekutivnih uradnikov pri omenjenih klavniških družbah pa so bile v letu 1929 sledeče:

Armour and Co. predsednik F. E. White, \$125,000; uradniki pri Swift and Co.: Louis Swift, \$50,000, Edward F. Swift, \$40,000, Charles H. Swift, \$30,000, H. G. Swift, \$30,000, H. H. Swift \$26,000, in vrhu tega še \$63,000 bonusa. Predsednik Wilson and Co. Thomas E. Wilson je dobil \$125,000 letne plače; uradniki Cudahy Packing Co. so prejeli: E. A. Cudahy, \$50,000, E. A. Cudahy jr., \$50,000, G. E. Shephard, \$50,000, T. H. Lee, ki je nasledil F. E. White-uta kot predsednik Armour and Co., je leta

1931 prejel \$82,000, leta 1932 je prejel \$84,000, leta 1933 pa \$81,000 plače.

MILWAUKEE, Wis. — Socijalistična stranka v Milwaukee je vzpričo mesne draginje, ki je širom dežele izzvala sporadične štrajke gospodinjic, pričela z agresivno agitacijo za poddržavljanje klavničarske industrije. Soc. dnevnik "Leader" je izdal posebno izdajo 100,000 iztisov, katero se je razdelilo širom države Wisconsin.

"Majhni lokalni štrajki gospodinjic ne morejo rešiti tega problema," se glasi izjava socijalistične stranke. "Problem se bo končno rešilo edino s socijalizacijo klavniške industrije."

CENE PRAŠIČEM SO NEKOLIKO PADLE

CHICAGO, 30. sept. — Danes so cene prašičem tukaj padle od 35 do 50 centov pri sto funtih žive vage, kar je največji padec v teku več mesecev. Današnja zadnja cena je bila \$11 za sto funtov v primeri z \$12.50 pred mesecem dni.

DRŽAVNI SENATOR V PENNSYLVANII SPOZAN KRIVIM.

HARRISBURG, Pa., 30. sept. — Pennsylvania je imela danes novo politično senzacijo. Pred sodnijo je bil spoznan krivim republikanski državni senator William H. Clark iz Chester okraja, ki je bil obtožen, da je ponujal podporo za program gov. Earle-a, ako dobi državne zavarovalniške kontrakte ali pa če se preskrbi službo nekemu njegovemu prijatelju. Clair je izjavil, da bo proti pravoreku apeliral.

OTVORITEV NOVEGA Vrhovnega sodišča.

WASHINGTON, 30. sept. — V pondeljek se bo uradno odprla nova justična palača, kjer bo imelo svoj sedež najvišje sodišče Zed. držav. Krasna stavba, ki ima obliko rimskega templja, obsega en cel blok ter je veljala 12 milijonov dolarjev. Doslej so se uradni prostori vrhovnega sodišča nahajali v Kapitulu. V dvorani, kjer bo sedelo devet sodnikov, kadar se bodo vršila zaslišanja, je prostora za samo 315 poslušalcev.

Poročna dovoljenja

Poročna dovoljenja so dobili: William Bayuk, 1230 E. 175 St. in Sophie Kaucic, 1235 E. 175 St.; John Ferrick, 1421 E. 57 St. in Mary Turk, 595 Hamilton Ave.; Edward Banekoff, 1754 E. 19 St. in Teresa Ambrose, 1259 E. 60 St. Bilo srečno!

Hrvatje nimajo več Naročen požar je povzročil smrt desetih

CHICAGO, 1. okt. — Grocerijski trgovec Frank Vitali je danes pred policijo priznal, da je najel nekega prijatelja, ki je zadel požar v stanovanjski hiši, kjer se je nahajala njegova trgovina, v katerem je deset oseb izgubilo življenje. Joseph Dichiaro, katerega policija drži kot požigalca, je priznal, da mu je Vitali obljubil \$100, ako zaneti požar v grocerijski trgovini, ki se je nahajala v pritličju tri nadstropne stanovanjske hiše.

Vitali je očividno naročil požar, da iztirja \$3000 zavarovalnine proti ognju, katero je imel na hiši.

Hiša je pogorela v nedeljo ponoči. V požaru je nastala plinska eksplozija, v kateri je našlo smrt pet otrok, tri ženske in dva moška. Vsi so podlegli opeklinam. Zadnji žrtvi, ki sta umrli sinoči, sta Frank Cappola, 45 let in njegova hči Philomena, 8 let. Štirje drugi otroci družine Cappola so tudi našli smrt v požaru.

Policija pravi, da je Vitale izjavil, da se je odločil za požig, da si pomaga iz finančne stiske, ker je v trgovini neprestano delal izgubo. Njegov nečak Joseph Vitali je tudi zapleten v požig.

Dnevnik Krištofa Kolumba najden v Rusiji?

MOSKVA, 30. sept. — Tu je bilo danes poročano, da se je v muzeju v Kargopolu v severni Rusiji našlo originalni dnevnik Krištofa Kolumba. Knjiga, katere listi so rumeni od starosti, je vezana v pergament, na katerem so okrasni v podobi morskih školjk in rastlin. Na naslovnio stran je pritrjen z vrvice velik okrogel pečat. Knjiga podrobno opisuje razne vožnje in potovanja odkritelja Amerike ter je bogato ilustrirana. Na naslovnio strani je napis v nemščini, ki se glasi: "Zapiski Krištofa Kolumba, ki sem jih sam zapisal za svojega sina Diego. Avgusta 3, 1492."

V teku so preiskave, da se dožene, če je najdena knjiga res delo Krištofa Kolumba, in kako je prišla v kargopolski muzej.

PROFESOR JE PLACEVAL ZA OTROKA, KI GA NI BILO.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 28. sept. — Neki madžarski profesor, ki je petnajst let plačeval alimente za svojega nezakonskega otroka, se je prepričal, da teka otroka sploh ni in da ga nikdar ni bilo. Njegovo gospodinjstvo, ki ga je petnajst let vodila za nos, bo zadela občutna kazen.

Koncert mlad. zbora SDD

Mladinski zbor Slov. Del. Doma na Waterloo rd. bo imel v soboto 5. oktobra v SDD koncert na katerem bo ponovljen ves program, ki je bil proizvajan na koncertu skupnih mladinskih zborov. Na starše se apelira, da pošljejo svoje otroke v četrtek točno ob 5. uri k pevski vaji. Za koncert jih oblecite kot običajno na prejšnjih koncertih. Otroci imajo v predprodaji vstopnice, katere so 25c za koncert in ples. Prosimo vas, pomagajte jim jih razprodati. — V. Coff, tajnik.

Zanimiv poskus za odpravo revščine v Alberti

Kanadska provinca je dobila novo vlado, ki bo eksperimentirala z načrtom takozvanega "socijalnega kredita."

Poskus za odpravo depresije z izenačenjem dohodkov s produkcijo.

EDMONTON, Alberta, Kanada, 30. septembra. — V kanadski provinci Alberta, ki leži severno od Montane, so se 22. avgusta vršile volitve, pri katerih je zmagala nova stranka, kateri načeljuje srednješolski učitelj William Aberhart iz mesta Calgary, ki je sedaj ministrski predsednik provincialne vlade. Pod njegovo vlado bo Alberta napravila prvi eksperiment s programom takozvanega "Socialnega kredita", katerega smoter je dati ljudstvu toliko nakupne sile, da bo sposobno nabaviti vse, kar se bo v provinci produciralo, ter na ta način za vselej napraviti konec gospodarskim depresijam.

Novi mladi premijer je začel s organiziranjem nove stranke pred tremi leti. Pri zadnjih volitvah je stranka prodrla v skoraj slehernem volilnem okrožju v provinci. Pravi duševni oče in avtor "socialnega kredita" je major C. H. Douglas, katerega je novi premijer Alberte povabil, da postane svetovalec njegovi vladi.

Teorija, na kateri sloni program socialnega kredita je ta, da dohodki ljudi niso zadostni, da bi pokupili vse, kar so producirali. Zagovorniki programa Socialnega kredita z ozirom na to predlagajo, da se pokliče na pomoč narodni kredit in da se plača slehernemu prebivalcu dežele — v tem slučaju province Alberte — poseben bonus, tako da bo narodni dohodek prišel v ravnotežje z narodno produkcijo. Oni trdijo, da bo to poglavo kolese industrije, odpravilo relief in brezposelnost ter za vselej poglavo revščino iz dežele.

Nobenega dvoma ne more biti, da vzrok, ki ga zagovorniki Socialnega kredita navajajo za depresijo, je pravičen, edino vprašanje je, če se bo metoda, potom katere se predlaga odpraviti razliko med produkcijo in konzumom, izkazala praktična in učinkovita. Kako bo provinca Alberta svoj program poskusila izvesti?

Na podlagi programa, ki ga ima vlada v provinci, bo sleherni odrasla oseba dobila \$25 mesečnega "bonusa" ali socialnega kredita, dočim mlajše osebe dobijo primeroma manjšo svoto. Ta socialni kredit pa ne bo izplačan v denarju niti se ga ne bo moglo izmenjati kot denar, temveč v obliki kreditnih certifikatov, katerih vrednost bo zajamčena z vsem bogastvom province.

Na prvi dan v mesecu bo vsaka oseba predložila posebno knjižico v tozadevnem vladnem uradu (clearing house), kjer se bo vpisalo \$25 kredita. S tem kreditom bo lastnik knjižice lahko plačal svojega grocerista, mesarja ali kogarkoli, kateremu je kaj dolžan.

svoto kredita. V zameno bo dobil certifikat z omenjeno svoto, s katerim bo lahko plačal svoje dolgove. Na ta način se ima vršiti cirkulacija kredita.

Novi provincialni premijer upa, da se mu posreči pregovoriti banke, da bodo sodelovale z njim. Prisiliti jih k temu ne more, ker provincialne vlade v Kanadi nimajo nobene kontrole nad bankami, ker one poslujejo na podlagi čarterjev, katere so dobile od centralne ali dominionske vlade. Ako se mu to posreči, bodo banke služile kot "clearing house" za cirkulacijo socialnega kredita ter s tem vladi prihranile stroške, ki bi nastali, če bi vlada sama morala vršiti ta posel.

Na ta način se bo vsak mesec izdalo za 10 milijonov dolarjev socialnega kredita. Aberhart pravi, da banke ustvarjajo kredit iz nič in da ne vidi nobenega vzroka, zakaj bi vlada ne mogla storiti isto.

Jasno pa je, da ako bi vlada brez prestanka mesec za mesecem metala v kreditni tok po 10 milijonov dolarjev, ne da bi se našlo kako pot za odpoklic izdane kredita, bi cene eventualno strahovito narastle in sistem bi se zrušil pod svojo lastno težo. Imajoč to pred očmi, je premijer Aberhart izdelal sistem za odpoklic kredita, potom katerega se bo koncem vsakega meseca umaknilo kredit, ki je bil izdan v začetku meseca.

To se bo napravilo potom davka na "nezaslužen dohodek", ki bo imel značaj nekakšnega prometnega davka. Vselej, kadar bo farmer prodal bušel žita, bo plačal davek. Kadar bo mlinar žito zmlel, bo plačal davek. Enako bo plačal davek bankir pri vsaki transakciji. Isti princip davka se bo upeljalo na vse blago, ki bo izdelano in prodano v provinci. Da pa se zavaruje proti draginji, je Aberhart imenoval odbor, ki bo dooločal "poštene cene". Splošen vtis je, da bo novi eksperiment vabljaj na tej točki zadel na največje zavire.

To gibanje za socialni kredit ima mnogo pristašev v Angliji, kjer živi njegov avtor, major C. H. Douglas, kakor tudi v Avstraliji in Novi Zelandiji. Zadnji čas se je pojavilo tudi v državah, in kot se poroča, bo kongresman Goldsborough iz Marylanda v prihodnjem kongresnem zasedanju predložil zakonski načrt za uvedbo "socialnega kredita" v Zed. državah.

Žalostna vest

Mrs. Ivana Zavbi, 1413 Penhurst Rd., in Frank Urankar, 7226 St. Clair Ave., sta prejela iz stare domovine žalostno vest, da je dne 14. septembra v vasi Vodice pod Limbarsko goro pri Moravčah na Gorenjskem umrl njen oče Jože Urankar v čestitlivi starosti 82 let. V starem kraju zapušča soprogo in pet otrok, v Ameriki oziroma v Clevelandu pa poleg imenjenih dveh še enega sina. Naj mu bo lahka domača gruda!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV P.T.G. & PUB. CO.
 6231 ST. CLAIR AVE.—HENDERSON 5811
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 VATRO J. GRILL, Editor

Po raznašalca v Clevelandu za celo leto \$5.50
 Za 6 mesecev .....\$3.00; za 3 mesece \$1.50
 Po pošti v Clevelandu za celo leto \$6.00
 Za 6 mesecev .....\$3.25; za 3 mesece \$1.60
 Za Zedinjene države in Kanado za celo leto \$4.50
 Za 6 mesecev .....\$2.50; za 3 mesece \$1.50
 Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
 Za 6 mesecev .....\$4.00; za celo leto \$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
 Act of Congress of March 3rd, 1879

104

BARBARSKA ABESINIJA

Že dolgo nismo čitali kaj tako sarkastičnega na račun prosvitljene krščanske civilizacije kot je članek Westbrook Peglerja, ki piše za Scripps-Howard liste. Članek se nanaša na obstoječi abesinski konflikt. Čitajte sami, potem pa se lahko smejete, jokate ali preklinjate, kar se bolj prilega vaši naturi.

Opis ceremonij, s katerimi se je proslavilo konec deževne sezone v Addis Ababi, je takšen — pravi Pegler — da sem začel verjeti, da je končno le res, da je Italijanom poverjena misija, da pone-sejo luč, oziroma baklja, civilizacije primitivnim bratom v Abesiniji.

Haile Selassie, ki ima drzno čelo, da se nazivlja "kralja vseh kraljev" je sedel na nekakšnem tronu, kakršne se vidi v muzikalnih komedijah, z zlatim ovratnikom in zlatim mečem, medtem ko so fanatični vojniki padali v blato pred njim ter obljubliali, da so pripravljeni iti v smrt zanj, ako bi bilo treba. Vsekakor zelo ostuden prizor.

Med vojniki se je opazilo prekanjane duhovniške fakirje, ki prakticirajo primitivne obrede ter vtepajo vojnikom v glavo vero, da so sposobni posredovati zanje pri Bogu.

Iz vsega tega je jasno, da Abesinci res potrebujejo, da se jih civilizira. Njih nevednost se grdo izrablja, in vsekakor je dolžnost civiliziranih narodov, da jih razsvetlijo za njih lastno korist, da bodo postali takšni kot smo mi.

Nikjer na civiliziranem svetu ne najdete kralja, ki bi se oblekel v maškaračno regalijo, kakršno nosi Haile Selassie. George V., kralj Anglije, Irske in indijskega imperija; Karol, po milosti božji kralj Romunije, in Viktor Emanuel v Italiji, so resnična veličanstva in pravi kralji, ki vladajo po volji resničnega Boga.

Cesar Japonske trdi, da je on sam Bog. Japonci se glede tega malo motijo in bi jih bilo treba poučiti z orožjem za njih lastno dobro. Ampak civilizirani narodi imajo baš zdej preveč posla z obrambo civilizacije med seboj, torej se bo moralo japonsko zadevo trenutno odložiti.

Abesince je zadela ta sreča, da pridejo prvi na vrsto. Aleluja!

Haile Selassie tudi trdi, da je dobil svojo oblast od Boga, ampak nesmiselnost njegove trditve je takoj jasna, če pogledate slike njegovih dvornih ceremonij. Nekateri njegovih podanikov hodijo okrog v nočnih srajcah in celo njegovi vojaki so bosí. Razen tega pa so verski obredi njegovih duhovnikov naravnost barbarski v primeri s finimi, razumnimi ceremonijami, s katerimi se mi civiliziranci obračamo na našega resničnega Gospodarja. Abesinski duhovniki žgajo kadilo in prepevajo himne ter trdijo, da imajo posebno besedo v nebesih. Duhovščina v civiliziranih deželah nikoli ne počenja kaj takšnega.

Zalostno je, da bi se tem barbarom pustilo metati proč svoje oboževanje v trepastih ceremonijah za kralja, ki v resnici ni noben kralj, ko bi lahko inteligentno častili kakega resničnega kralja. Angleški George V. in italijanski Viktor Emanuel in tako naprej bi bila vredna časti vsakega človeka. Ti kralji se ne

(Dalje v 6. koloni.)

"Woodmen" organizacija

Collinwood, Ohio

Čas hitro beži, imamo že mrzle dneve tukaj. Treba je začeti misliti kako in kaj napraviti. Zopet moramo ta prosti čas porabiti za društva, da s tem pridobimo moči blagajni.

Saj društvo je eno, zakar bi moral vsak skrbeti in imeti veselje do njega. Kakor vemo in tisti, ki še ne veste, kaj bo v nedeljo, to je 6. oktobra. Tukaj se štiri društva pripravljajo za ta dan. Gotovo nam napravijo kaj novega, ker delovalo se bo skupno, in sicer društvo "Waterloo Grove" št. 110 W. C., — "Friendship Grove" 125 W. C., — "Waterloo Camp" 281 WOW in "Euclid Beach Camp" 307 W. O. W. Dva ženska društva in dva moška društva iz Collinwooda.

Toraj mora biti že nekaj posebnega; videlo se bo raznovrstne nastope v petju in plesih in Hippler Guards, nastop na odru. Mislim, da bo vsakemu žal, ki jih ne bo videl, zakaj one napravijo nekaj kar še niste videli. Tudi bodele imeli na izbero obe dvorani, ples se vrši v obeh dvoranah. Že po tem mora vsaki vedeti, da bo vredno priti. Prosi se članstvo društva "Waterloo Grove" 110 WC, da se v obilnem številu udeležite. Enako prosimo ostalo občinstvo, da nas posetite kar je največ mogoče.

Toraj na svidenje v nedeljo 6. oktobra ob 6:30 zvečer, v S. D. Domu na Waterloo Rd.

F. Henilonan.

Pev. dr. "Cvet"

Kdo se je še kdaj bal prisesti v družbo, kjer se razlega petje? Tako je pisal pred kratkim dobro poznani pevovodja. In res, koliko bi se lahko o tem pisalo. Ko človek premišlja, saj res, redke je slučaji, da je v prepiru, tepežu ali v kaj sličnem pevec. Jaz s tem mislim, pravi pevec, ki v resnici čuti, čuti globoko v srcu pesem, slovensko pesem, ne pa na one, ki pripadajo k tem ali onem zboru le za čast, le zato, da zamude par ur časa na teden, ko nimajo drugam iti, ki hodijo na vaje, da kaj novega zvedo, itd., ampak, pravi pevec, je pa res redkokdaj slabe volje, oja, zmeraj vesel, vesel . . .

Pevci in pevke zbora "Cvet" so zadnje čase precej zaposleni z opereto, katero pripravljajo za 10. novembra in potem pa še razna povabila, tako da imajo več kot dovolj učenja in misli, rade bežijo na zabavo. Toraj so pevci in pevke sklenili, da privedejo v soboto, dne 5. oktobra, domačo zabavo. Prav domačo, da. Vrši se v domači dvorani (Slov. Del. Dvorani na Prince Ave.) prepevalo se bo samo domače pesmi, pesalo samo domače plesje, svirala bo domača godba, ampak akoravno domača, še nikoli poprej taka kar obstoji dvorana, je torej nekaj novega in domačega ako je to mogoče, jedila pravijo kuharice bodo tudi prav domače, mogoče da te vrle Krašovke še polento napravijo, kar se pa tiče pijače, je pa itak vsa, Slovencem domača. — Vse tako domače, počutili se boste kot da bi bili doma v družbi svojih sorodnikov in najboljših znancev. In še nekaj — na dnevnem redu bo tudi šaljiva pošta in gotovo vam je znano kako obilne zabave to povzroča. Zabave bo dovolj . . .

Naj omenim še to da zb. Cvet s to priveditvijo otvori sezono jesenskih prireditev v tej dvorani, kjer bo prva to sezono. V soboto vam bo toraj dana prva prilika, da se razveselite s svojimi prijateljem v Slov. Del. Dvorani to sezono. Pevci in pevke "Cvet" vas prav vljudno vabijo, da jih posetite. Pozdrav

Anna Traven

Kačji zavod

V notranji Braziliji je mnogo zelo nevarnih sovražnikov, kakor tigri, kimarji — in najhujše — kače. 70 odstotkov smrti v Braziliji tiči v kačjem strupu. Posebno kmetu so kače najbolj nevarne in se nobene živali ne boji tako, kakor kača, najbolj zato, ker jih je toliko, da se ne more braniti.

Ni dolgo tega, kar se je začela braziljska znanost baviti s kačami. Začel je dr. Vital Brasil, učenec dr. Calmetta, ki je bil zdravnik v francoskih kolonijah, v tistih časih, ko so Francozi zasedli Madagaskar. A Francozi so mislili, da ne bo težko vzdrževati otok. Toda računili so jih temeljito varali. Ni so namreč računali z naravnimi sovražniki, ki so bili tisočkrat hujši kakor ljudje: kače. Dr. Calmette je pravil sam, da jih je bilo toliko, da so vojaki umirali na stotine, na tisoče. Ponekod so morali celo obstrjeljavati uro ali dve cele pokrajine s topovi 10.5 kalibra. Po dežju pa je bilo najbolj grozno. Reke so prestopile bregove in poplavlile vse, kar je bilo meter in pol, dva ali še več visoko, s seboj pa so prinášale na milijone in milijone tistih plazecilnih vravog. Stališče francoske vojske je bilo nezno. Še nekaj časa in bi ne bilo žive duše več. Tedaj se je pojavila roka dr. Calmetta. Ulovil je nekaj kač več vrst in z njimi odpotoval v Francijo. Francoska vojska se je umaknila k obali in tam zasedla najvažnejše točke, kjer bi se tudi lažje branila teh sovražnikov. Dr. Calmette je v Parizu analiziral učinek strupa na raznih živalih, katerim je pred injekcijo in potem vbrizgal razne kemične tvarine. Po daljših preizkusih je dognal, da le kalijev permanganat ustavi delovanje strupa. Po dolgih letih truda je razširil svoja dognanja na vse vrste kač. Pri tem mu je tudi pomagal braziljski zdravnik dr. Vital Brazil. Kasneje sta se razšla. Dr. Calmette je ostal v Franciji, izdeloval proti-serume in raziskaval dalje, dr. Vital Brasil pa se je vrnil v svojo domovino, da tudi njej pomaga.

Zdaj je to vprašanje kolikor toliko rešeno. Dobivamo serum proti slehernemu kačjemu strupu, in če le ni prepozno, bolnik tudi okreva. Seveda je zopet vprašanje, kako dobiti serum pravočasno! Nekateri vasi so jako oddaljene, ali pa se nesreča pripeti tako daleč, da je nemogoče dati nesrečnemu injekcijo pravočasno.

Tu je moj spremljevalec prekinil govor in pokazal z roko stavko na hriček med drevesi. "Kmalu bova ondi! To je Instituto Butantan, videli boste kače vseh vrst, kar jih imamo v Braziliji."

Še nikdar nisem videl kače, ko na sliki. In sem se jih tako bal, ko sem jih videl žive in plazeče se komaj za dober meter pred seboj. Še danes se spomnim, kako me je obsla groza, in če bi me ne bilo sram, bi bil zbežal od tistega kraja. Čutil sem se tovarišu, da jih je mogel tako hladnokrvno gledati in kazati in govoriti o njih, kajti prepričan sem, da bi umrl od groze in strahu, še preden bi me kača pčila.

Instituto Butantan je zgrajen ob robu griča. Trinadstropnim prijateljem v Slov. Del. Dvorani to sezono. Pevci in pevke "Cvet" vas prav vljudno vabijo, da jih posetite. Pozdrav

jo stavbo zagledaš že od daleč, podobna je bolnišnici, tam so poskusne sanitetne sobe, ali ne vem, kako bi rekel. Stoji sredi lepo obdelanega parka. Najprej sva si šla ogledat poslopje. Zelo je prostorno. V njem dela kakih osem zdravnikov in okoli 40 pomočnikov, tudi dve pomočnici sta, bodoči zdravnici... Eden od tistih pomočnikov, oziroma dijak medicine, g. Jose Rizeiro Feraz, nama je vse vljudno razkazal. Na levi strani vhoda smo videli kar armado zajcev in drugih živali, ki so bile zaprte v posameznih kletkah. Po uslugi g. Ferraza smo zvedeli, da so vse te živali namenjene poskusom. Potem smo si šli ogledat še serpentarije — kačarije.

Malo pred poslopjem stoji prvi serpentarij, ta je največji od treh, in tu je tudi največ kač. Vse so strupene. Že po pogledu sodiš, da morajo biti tu vse vrste, saj so redke tiste vrste kače, da bi bile po dve enaki. Serpentarij je sezidan v polkrogi obliki; v notranji strani je krog in krog voda, 120 m široka. Ustrašil sem se, ko sem videl kačo, zdi se mi, da je bila klopotača, ko se je spustila v vodo in jela plavati proti nam. Spremljevalec g. Ferraz jo je opazil. "Ne bojte se, ne pride do nas, po zidu ne more plezati, ker je pregladek. To je klopotača, najbolj znana kača v Braziliji. Njen strup je smrten, ako ne dobite zdravniške pomoči v dveh urah. Tu ji pravijo Casacavel. Ona tam, temna, ki ima križ na glavi, je Urutri (Lachesis aeternatus). Tista tam, oranžno rumena, s črnimi štirikotnimi po hrbtu, je grozna; že 15 minut po piku se vam oči stemnijo in omedlite. Zgubljeni ste, ako ne dobite zdravniške pomoči v eni uri. Tu ji pravijo Surucucu (Lachesis muta), doseže nekaterikrat tudi dolžino 250 cm. Nekateri jo zamenjajo z Lachesis lanceolatus, ali po braziljsko jararacucu. Je grozna, ter ima precejšnje število smrti na vesti. Dolga je približno 2 m. V državi S. Paulo pa je najbolj znana Saraiaca, zelo zahrbtna in nevarna kača; je tenka in meri kakih 40 do 80 cm..."

In še je govoril, a jaz ga nisem več poslušal; hotel sem oditi čim prej, toda tovariš Stojkov je vztrajal, da si morava ogledati še tiste prav velike... Bog pomagaj! Če jih še nisi videl, nikar si jih ne želi! Videl sem dva primera Eunectes murinus, ki sta imela vsak po 10 metrov, toda gosp. Ferraz nama je povetal, da dosežejo tudi 15 m! Požrejo pa celega teleta, kaj šele človeka! Napa-da na vendar zelo zanimivo. Ko se pokaže žrtev, se ta kolos ovilje krog bližnjega debla, ter čaka, da pride žrtev mimo. Nato napade in začne se boj. Eunectes vedno zmaga. Oviija se toliko časa krog žrtve da mu stre vse kosti, potem pa ga kar celega pogoltno. Tu ji pravijo Sucuri in ni strupena.

Boa constructor doseže 6 in tudi 7 metrov, a vendar ni tako nevarna, zadovolji se z zajci in drugimi majhnimi živalmi. Tudi ni strupena.

Bližal se je konec najinega obiska. Toda gosp. Ferraz nama je prosil, da ne smeva oditi, preden si še ne ogledava najbolj znamenito braziljsko kačo, dati, katere vrsta kača ga je ni me dosti zanimala, a da ne bi odklonil tega vljudnega vabila, sem šel. Videli smo o-samljeno veliko, črno kačo. Dolga je bila približno 250 cm in

"Pravite, da ste pisatelj, pa nisem še ničesar slišal o vas. Ali veliko pišete?"

"Odkar sem na svetu, sem napisal samo šest vrstic!"

"In s temi vrsticami se lahko preživljate?"

"Izvrstno; sto tisoč dolarjev sem zaslužil z njimi!"

"Bog pomagaj! Kaj ste pa vendar napisali?"

"Zenitno ponudbo!"

Profesor: "Prišel sem si ogledat vaše znamenitosti!"

Tvorničar: "Dovolite, da vam najprej predstavim svoje ženo in še hčere!"

nisem našel ničesar zanimivega na njej.

Gosp. Ferraz nama je pojasnil.

"To je edina kača, ki ne stori človeku ničesar hudega. Ne zato, ker ni strupena, ampak zato, ker jo je mogoče ukrotiti brez posebnih težav, da potem zvesto služi gospodarju v boju zoper strupene kače. Napa-de jih takoj, ko slutijo, da so v bližini. Strup njenih sovražnic ji ne škoduje. Po boju, ki traja le dobro minuto, pogoltno nasprotnico. Tej kači pravijo Mussurana ali znanstveno: Rachidelus Brasili."

Preden smo se razšli, že daleč od vsakega serpentarija, sem prosil gosp. Ferraza naj pove kaj o strupu, o njegovem učinku in zdravljenju.

"Kačji strup je brez barve, ko je še svež; suh je podoben gomirabiki. Shranjen na suhem obdrži vso moč smrti. Njegova sestava se razlikuje z vrstami kač. Njegovo delovanje zdrži tudi vročino nad 100 stopinj C, kljubuje vsem kislinam, ne pre-maga pa kalijevega permanganata.

Strup povzroča veliko razburjenost, ki pa ne traja dolgo. Petnajst minut po piku, se oči stemnijo, neizmerno povečajo in bolnik omedli. V bližini rane se žile močno napno. Bolečine se menjajo. Opaziti je še sledeče: oslabelost, bruhanje, razširjenje pupilice, zmanjšanje krvnega pritiska. Izguba krvi, moteno dihanje, znižanje temperature.

Smrt nastopi s posebnim krčem živcevja.

Zdravimo s permanganovim sredstvom. Sedaj tudi uporabljamo kromovo kislino. Najprej pa globoko urežemo tam, kjer je bil pik; zatem pa sledi ena ali dve podkožni injekciji permanganata ali kromove kisline.

Bolnik mora imeti že prej podvezano roko ali nogo, kjer je pik. Čez tri dni je skoraj že zdrav, čež pet pa se že lahko vrne na delo.

Alkoholnih pijač ni priporočati; to še bolj razburi kri, ki začne še bolj delovati in pride strup še prej do srca. Naši serumi so različni. So enovalentni in multivalentni. Ko bolnik, preden si še ne ogledava najbolj znamenito braziljsko kačo, dati, katere vrsta kača ga je ni me dosti zanimala, a da ne bi odklonil tega vljudnega vabila, sem šel. Videli smo o-samljeno veliko, črno kačo. Dolga je bila približno 250 cm in

Razlika med enovalentnim in

(Dalje na 3. str)

Dežela tisoč zahrbtnosti

Usoda inozemskih koncesij v Abesiniji. Plantaže pri Goreju in ob Tanaikem jezru. Malarija v Ogadenu in Kafi.

V času, ko se toliko govori in piše o veliki koncesiji, ki si jo je pridobila nekameriško-angleška družba v Abesiniji, vredno pogledati, kako je v praksi, "na tleh mesta," s takšnimi stvarmi.

Angleži so si pridobili v raznih delih razne koncesije v Abesiniji. Indijski trgovec Mohamed Ali je najel pri Goreju velike komplekse zemlje za nove plantaže. Samo gorejski guverner, ras Mulu Gta, je vedel, zakaj na teh zemljiščih sploh se začeli delati.

Zapadno od jezera Tane je začel s plantajnim gospodarjenjem Anglež Lane. Ključu potem je moral svoje podjetje likvidirati, ker mu je cesarjev namestnik nalagal takšne davke, da je postalo nerentabilno.

Med vojno si je "Abesinska družba" pod vodstvom Sirea Idbilija pridobila pravico za saditev kavčukovih dreves. Anglež tolarjev je izdala samo za podkumbarje, stanovila je centralo v Addis Abebi in v družnico v Goreju, potem je pa šla s plantajnim manjkrlajem skoraj 2 milijonov tolarjev konkurz. Etiopska banka si je njeno koncesijo pridobila malone zastoj.

V Ogadenu in Kafi so obsežna naličja sljede v velikih, belih ploščah. Na mestih so začeli s pridobivanjem, toda malo zalo se je, da bi v Ogadenu morali zgraditi dolg vodovod, drugače bi ne mogli zgraditi večjih delavskih taborišč, brez katerih bi obrat nerentabilen. V Kafi pa ležijo naličja sljede spet tako, da je vsako delo v deževni dobi, zavoljo malarije nemogoče.

Iz istega razloga je morala preostala svoj obrat tudi družba "Societe Miniere Concessions Prasso en Abyssinie," ki išče rišča največje rudniško koncesije, kar imajo inostranci v Abesiniji. Družba je korisčala velike naravne zaklade zlata, platina ob Birbiru in deželi Volega. Ta koncesijo si je pridobil Italijan Prasso, ki je prodal neki francoski banki, pri čemer je pridržal 6000 delnic po nominalni vrednosti 500 frankov. Celotna glavnica je znašala milijonov frankov, ki so jo letos znižali na 2.4 milijona. Čeprav je družba l. 1932 dobila samo platina za več nego 3 milijona frankov in predlansko leto na 2 milijona frankov, je imela ogromne izgube, kajti lani je epidemija malarije v dolini, ob reki, kjer je pravo gnezdo nofelov. Dve tretjini delavstva sta bili priznala družba sama v svojem letnem računu. V resnici pa je umrlo več deset ljudi, tako da so začeli delavci, čim, v trumah bežati iz okuženega taborišča za evropske uradnike in inženirje. Končno so morali šeststo delavskih taborišč za evropske uradnike in inženirje prestaviti tisoč metrov višje, a se potem bilo silno težko dobiti nove delavce. Od taborišča je morala družba zgraditi 10 km cest, da bi si pridela velike stroške karavane. Za leto je družba stopila v riziki razdelili in zmanjšali.

o blačijo kot pustne šeme, akoravno Abesinci v svoji nevednosti utegnili misliti, da je kostum kralja George-a veliki komičen, kadar se obleče v svoje starih gorjancev, ali kadar sedi na svojem tronu s krono na glavi in kraljevski plaščem okrog sebe.

Vsekakor pa bi se bojavniki ne smeli valjati v blatu in se zaključiti da so njihova življenja na razpolago svojim monarhim. Nekaj čisto drugače je, kadar kak civiliziran general pokaže ne na zametasto blazino pred resničnim kraljevskim prestolom, da se kralj v stranjo svojega meča dotakne njegovega ramena ter da ga imenuje za vojvo-čigar življenje bo posvečeno uničenju kraljevih sovražnikov in širjenju zacije v deželah, ki tavajo še v temi, ni nikakšno hlapčevstvo. Take fine cije.

(Dalje iz 1. kolone)

O celi stvari ne more biti nobene dvoma. Abesince je treba poučiti in prilijani so baš narod, ki naj jim prinese žegen svobode, dostojanstva in civilizacije.

O celi stvari ne more biti nobene dvoma. Abesince je treba poučiti in prilijani so baš narod, ki naj jim prinese žegen svobode, dostojanstva in civilizacije.

O celi stvari ne more biti nobene dvoma. Abesince je treba poučiti in prilijani so baš narod, ki naj jim prinese žegen svobode, dostojanstva in civilizacije.

O celi stvari ne more biti nobene dvoma. Abesince je treba poučiti in prilijani so baš narod, ki naj jim prinese žegen svobode, dostojanstva in civilizacije.

**Slovenska Svobodomiseln
Podporna Zveza**

USTANOVLJENA 1908   INKORPORIRANA 1909

GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103RD STREET, CHICAGO, ILLINOIS
Telefon: — PULLMAN 9865

UPRAVNI ODBOR:
Vatro J. Grill, predsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
John Kvaritch, I. podpredsednik, Bridgeville, Penna.
Eugene Lisch, II. podpredsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
William Kus, tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
Mirko Kuebel, blaginik, 245-47 West 103rd St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:
Mike Vrhovnik, predsednik, Huston, Penna.
Frank Laurusch, 10 Linn Ave., So. Burgettstown, Penna.

POROTNI ODBOR:
Anton Zaitz, predsednik, Box 924, Forest City, Penna.
Steve Mousar, 4439 Washington Street, Denver, Colo.
Vincent Pugel, 1023 South 58th St., West Allis, Wis.

GLAVNI ZDRAVNIK:
Dr. F. J. Arch, 618 Chesnut St. N. S. Pittsburgh, Penna.

URADNO GLASILO:
"ENAKOPRAVNOST", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Vsa pisma in stvari, tiče se organizacije, se naj pošilja na naslov tajnika, glavni urad na 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill. Pritožbe glede poslovanja, pritožbe, sporne vsebine pa na predsednika nadzornega odbora. Uradništva in upravnništva uradnega glasila, se naj pošilja naravnost na naslov "ENAKOPRAVNOST", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

Vtisi iz domovine

(Ponatis iz "Nove Dobe")

Dobrih 27 let je minulo, odkar sem bil predzadnji na obgami v bivši domovini. Pa se mi je zahotelo, da bi le rad videl naše sorodnike, zlasti pa postaršeno ženo—svojo mater. Olučil sem se bil za novi parnik "Normandie," kateri je odplul iz New Yorka dne 7. junija.

Po dobrih 5 dneh smo se izšli v Havre, vstevši postajamo v Plymouthu na Anglijo, kjer smo zamudili dober del dneva.

Novi parnik je kolos, kakor smo do sedaj ni para na vseh morjih. Iznajdljivost tehnik in arhitekturi ga je skoraj do popolnosti zamenjal, kar naj služi v udobnosti in luksurijski potujočemu potniku.

Prvi med spodnjimi prostori, med in nadkrovnem oskrbovanem med prvim, turistovskim in tretjim razredom. Zvenijo postajami to in onim, skoraj celo prekomorsko svetovni izdaja se obšerni dnevnik, ki je za koncerte, ples, tenisa, plavalne tekme, tenis, tenis igrišča, mehanizacije, naprave v fizične in telesne stvari itd.

Tudi je imeten, pa služi za preletni dom raznim pudel-

nom, kužetom, mačkam, papigam in opicam, od katerih se nekatere osebe nežnega spolniti na potovanju ne morejo ločiti. Tudi tem potnikom je pridruženo osebje, ki skrbi za njihovo udobnost, hrano in dnevno prezračenje na vrhnem krogu.

Postrežba je prvovrstna, hrana izborna, pripravljena po svetovno znanih francoskih kuhin, ki so v stanu zadovoljiti najstnejšega razvajenca.

Če bi bilo kaj oporekati, je silna vibracija, povzročena po 140 tisočih H. P. električne gonilne sile. Stene, vrata, in celo postelj v moji kabini so ropotali, da je bilo nemogoče zaspati, vsaj prve dneve, dokler se človek tej silni vibraciji vsaj deloma ne privadi.

Ta vibracija je menda povzročila, da so se vodne cevi nekega dne v sklepnih vijakih "razongavile" ter poplavile nekaj kabin 3. razreda. Pa so poklicani činitelji ta nedostatek v nekaj minutah popravili ter pomirili začasno prestrašene potnike.

Dasi sem imel povratni listek za isti parnik, sem se vendar raje poslužil nazaj grede parnika "Champlain," ter bil prav zadovoljen.

O Francozih samih, v njih lastni deželi, četudi so zavezniki naše bivše domovine, pa se žal, ne morem posebno pohvaliti. Tujea izjemajo, kjer ga le morejo.

Na carinskem uradu sem moral plačati za 10 zavojčkov ameriških cigaret nič manje nego \$2.40 carine, dasi so me stale cigarete le \$1.10. Vsi protesti, da je nedopustno obdavčiti to komoditeto z nad 200 procenti kupne cene, niso nič pomagali.

"Ni treba da plačaš, če nočeš," so mi rekli. "Pusti roboto, pa je vse urejeno." Moral sem plačati, kaj sem hotel. Dal pa sem si izgotoviti potrdilo o vplačani vsoti.

Nekateri potniki so mi zamerili, češ, načel bi bil zavojčke, ali jih potlačil v žepu, pa bi se bil izognil. Tega pa namenoma in principijelno nisem hotel storiti. Poštenjak naj bo človek; boli pa le, če se poštenjaštvo izrablja.

Pa nisem bil jaz edina žrtev te neodpustljivosti. Na potu v Pariz je prišel v moj kupej gospod, ves vzhicen in razjarjen, češ da so z njim isto napravili. Pozival me je, naj se mu pridružim, da greva ob prihodu v Pariz naravnost k carinarskemu komisarju, ali še na višje mesto, če treba, da uloživa pritožbo, da pokaževa, da se tuji, potujoči preko njihove dežele, ne puste brezpogojni izropati.

Vedoč, da bo polnoč, ko dospemo v Pariz, in da so uradi ob tem času zaprti, naš vlak pa je odhajal zarano v jutro, sem mi nsem mogel pridružiti, kakor bi bil želel.

Soba za parurni počitek 35 frankov, 20 frankov taksi do par blokov oddaljene postaje, 7 frankov za požirek žganja, to so cene, katere se mi zde i za Pariz pretirane.

Človek bi mislil, da mora pod takimi razmerami vladati blagostanje vsaj v Parizu. Pa sem naslednje jutro opazil pismo, no, toraj državnega uslužbenca, kateri si je za zajutrek na cesti kupil tanko podolgovato struco kruha, ki trgal med potjo z zobmi, v drugi roki pa šop pisem, namenjenih za prihodnjo hišno številko.

Se neprijetnejši dogodek pa sem doživel na povratku, dopisje v Pariz zopet ponoči, kjer je bilo treba zopet prenočiti.

Ze na postaji so mi povedali, da moram doplačati 43 frankov, ako hočem nadaljevati vožnjo v drugem razredu, dasi ne vem prav, pod kakimi pretvezami. Pokazal sem jim potrdilo vplačane vsote vse od Ljubljane do pristanišča, pa ni nič pomagalo.

Doplacilu pa sem se uprl, ter raje vožnjo nadaljeval v tretjem razredu iz Pariza do Havre. Pa to še ni bil konec nepriklj. V hotelu so mi nakazali sobo v petem nadstropju, kamor sem okrog 11. ure odšel k počitku, ter obrnil ključ v vratih. Nad ključem sem opazil še navadni zapah, pa sem v večje varnost še tega potisnil v stopce. Pravitako bi se moral dati s prstom potisniti tudi iz stopca, pa glej čudo: Trdovratno je ostal v stopcu, pa naj sem poskušal na vse mogoče načine. Bil sem v pasti, iz katere bi ne ušel v slučaju ognja. Ker so se opremljene s hotelskim telefonom, sem se istega poslužil

ter obvestil hotelsko upravo o zagati. Poslali so mi uslužbenca, pa kaj ko i on od zunanje strani ni mogel nič storiti, razen da udre, ali razbije vrata, kar pa zopet ni bilo priporočljivo v tej pozni uri, že iz ozira na ostale goste. Imel sem slučajno v žepu še srebrni ameriški dolar in pa ključ, s katerim sem malo prej zaklenil vrata. S temi sredstvi sem se spravljal delo ter ukrepal na vse mogoče načine. Po dobri uri trdega dela so pričeli vijaki v zapahu polagoma drug za drugim popuščati, in posrečilo se mi je, da sem istega razbil, ter končno zopet prišel na prosto.

Da sem ta nedostatek opazil šele prihodnje jutro, bi bil zakasnil vlak in ob enem tudi parnik, razun če bi se bil poslužil letala.

Pa tudi francosko toliko hvalešno uslužnost se mnogo pretirava. Po železnicah preko Švice, Avstrije in Jugoslavije niso sprevodniki zabranjevali potnikom medsebojnih obiskov med kupeji družega in tretjega razreda. Francoski sprevodnik pa mi je prijatelja, ki se je oglasil v mojem kupeju, sicer dostojno, pa vendar odločno zavrnil, češ, da ni dovoljeno potnikom tretjega razreda posedati v kupejih družega razreda.

Potovanje po evropskih železnicah seveda ni tako udobno, kakor v tej deželi, četudi se vozi v drugem razredu.

KACJI ZAVOD.
(Dalje iz 2. str.)

mногоvalentnim je ta: da enovalentnega sestavijo takole:

S strupom določene kače zastrupijo konja. Mrtvemu konju nato izvlečejo kri, s katero potem naredijo enovalentni serum, ki je za podkožne injekcije za zdravljenje proti piku dotične vrste kače. Многоvalentni pa je sestavljen na podlagi kalijevega permanganata ali kromove kisline; uporabljajo ga pri piku vseh vrst kač.

Brez dvoma je enovalentni boljši ter bolj učinkovit kakor mnogovalentni. A v slučaju, da bolnik ne ve, kakšna vrsta kača ga je picila, ali da so njegovi podatki nejasni, zdravnik vbrizga mnogovalentni serum. Če se zdravnik zmoti, pa enovalentni serum škodljivo deluje; radi take pomote je posledica smrt, že čez nekaj ur po piku.

Zadnje čase pa je začela braziljska znanost uporabljati kačji strup tudi zoper raka. Kakor nam je znano, so ti poskusni imeli popoln uspeh pri zdravljenju začetnega raka (3 mesece). Podrobnosti o zdravljenju raka pa še niso znane.

C. R. Paternost

Zahvala

Ne moreva si najti besed, da bi se mogla primerno zahvaliti najinim številnim prijateljem, ki so nama priredili tako ogromen in v vseh ozirih popolnoma dovršen "Surprise Party". Verjemite nama, da si nisva niti zdaleč mislila kaj šele pričakovala, da boste naju tako presenetili ter nama poklonili tak krasen in drag dar. Saj ne veva s kom sva si vse to zaslužila.

V prvi vrsti najlepša hvala Mr. in Mrs. Coffu ter Mr. Henry Princu, kateri so si vse to zamislili ter se toliko žrtvovali. Hvala tudi Mr. J. A. Križmanu, ki jim je pomagal, da so naju tako lepo speljali, kakor tudi oskrbniku S. D. Doma, Mr. Andy Sosiču, ki je znal igrati vlogo tako resno, da sem mu sledil brez pomisleka "pajpo fiksati". Najlepša hvala direktorju S. D. Doma za dvorano.

Hvala dramskemu društvu "Anton Verovšek" in pevskemu zboru "Jadran" za njih požrtvovalnost. Iskrena hvala kuharicam ženskega Oseka S. D. Doma za njih ogromno delo, ki so ga imele Mrs. Rijavec, Mrs. Johana Perko in Mrs. Globočnik. Hvala dekletam, ki so tako izvežbano stregle omizju: Miss Christine Kolenc, Mrs. Joseph Pretnar, ml., Miss Florence Dolgan, Mrs. Eleanore Grdodolnik, Miss Alice Artelj, Miss Frances Blumel, Miss Mili Zupanc in Miss Mary Rijavec. Hvala delavcem pri točilni mizi: Mr. Ludwig Kernel in Mr. Anton Vadnal. Hvala Mr. Vatro Grillu, Mr. John Steblaju in Mr. Louis Kaferletu za njih govore. Hvala sinčku Mr. Skočaja za ljubko pesmico.

Najlepša hvala Mr. Frank Jeriču za cvetlice in Mr. in Mrs. John Zalarju za tako velik kolač "Wedding Cake". Hvala vam, ki ste darovali tako okusne in toliko kolačev, Mrs. Johana Pretnar, Mr. in Mrs. Fred Weber, Mr. in Mrs. Tolar, Mrs. John Starc, Jr., Mrs. Rasky. Prav lepa hvala Kristofu bratom, ki so igrali v največje zadovoljstvo navzočih.

Najtoplejšje se zahvaljujeva nabiralec, ki so se toliko trudili: Mr. in Mrs. Coff, Mr. Henry Prince, Mrs. A. Artelj, Mr. Victor Peterca, Mrs. Katarina Artelj in Mrs. Jos. Slapnik. Najlepša hvala darovalcem, ki so sledeči: Mr. in Mrs. Božič, Mr. in Mrs. Frank Zalar, Mr. Sumer, Mr. in Mrs. Breskvar, Mr. in Mrs. Vinko Coff, Mr. in Mrs. Victor Peterca, Mr. Henry Prince, Mr. in Mrs. Jos Zele, Mr. J. A. Križman, Mr. in Mrs. Anton Dolgan, dramsko društvo "Anton Verovšek", Mr. in Mrs. Rudolf Ahey, pevski zbor "Jadran" Mr. Mike Jakin, Mr. in Mrs. Tony Artelj, Mr. in Mrs. John Pollock, Mr. in Mrs. Frank Pret-

nar, Mr. in Mrs. John Jeglich, Mr. in Mrs. Lovro Torkar, Mr. in Mrs. Gašpar Bašelj, Mr. in Mrs. Frank Novak, Mr. in Mrs. Louis Levstik, Mr. in Mrs. Fred Weber, Mr. in Mrs. John Jane, Mr. in Mrs. Jos. Pretnar, Jr., Mrs. Nosan, E. 177 St., Mr. in Mrs. Johana Pretnar, Mr. in Mrs. John Hity, Mr. in Mrs. Anton Gubanc, Mr. in Mrs. Konrarak, Mr. in Mrs. Blaž Godec, Mr. in Mrs. Janzevich, Mr. in Mrs. Andy Sosič, Mr. in Mrs. Tom Krašovic, Mr. in Mrs. Frank Slejko, Mr. in Mrs. Frank Kenda, Mr. in Mrs. Valentin Plesec, Mr. in Mrs. Pauli, Mr. in Mrs. Jerry Lukanc, Mr. in Mrs. Ludwig Sanabor, Mr. in Mrs. Jos. Kovič, Mr. in Mrs. Louis Furlan, Mr. in Mrs. Anton Ogrin, Mr. in Mrs. Anton Primc, Mr. in Mrs. Anton Godina, Mrs. Antonia Blumel, Mr. in Mrs. Vatro Grill, Mrs. Molly Nausek, Mr. in Mrs. Louis Kaferle, Mr. in Mrs. John Prostor, ml., Mr. in Mrs. John Steblaj, Mr. in Mrs. Grdodolnik, Mr. in Mrs. Andy Božič, Mrs. Mildred Brzin, Mr. in Mrs. Fr. Kalin, Mr. Anton Zigman, Mr. in Mrs. John Prostor, Mr. in Mrs. John Hrvac, Mr. in Mrs. Joseph Šumer, Mr. in Mrs. Vid Jančič, Mr. in Mrs. Bertha Šumer, Mr. in Mrs. John Bohinc, Mr. in Mrs. Frank Potočnik, Mr. in Mrs. Peter Šter, Mr. in Mrs. Louis Urbas, Mr. in Mrs. John Zajc, Mr. in Mrs. John Azman, Mr. in Mrs. Louis Čeranič, Mr. in Mrs. Joseph Zakrajšek, Mr. in Mrs. John Koss, Mr. in Mrs. Andy Artelj, Mrs. Rasky, Mr. in Mrs. Luka Slejko, Mr. in Mrs. Anton Slapnik, Mr. in Mrs. Albin Primc, Mr. in Mrs. John Rebolj, Mr. in Mrs. Anton Vadnal, Mr. in Mrs. Frank Zavrl, Mr. in Mrs. L. Rebolj, Mr. Laušin, Mrs. Art Little, Mr. Frank Jereb, Mr. in Mrs. Ivan Sterle, Mr. in Mrs. Jack Pleml, Mr. in Mrs. John Šorc, Mrs. Carič, Mr. in Mrs. Skočaj, Miss Anna Medic, Mr. in Mrs. Andy Sila, Mr. William Jane, Mr. in Mrs. J. F. Durn, Mr.

in Mrs. Matija Ule, Mrs. Frances Krašovic, Mrs. Elizabeth Gaspar, Mr. Eddy Jaklich, Mr. in Mrs. J. F. Trbižan, Mr. in Mrs. Louis Volk, Mrs. Mary Starman, Mrs. John Zupanc, Mrs. Race, st., Mr. Jos. Kovač, Mr. in Mrs. John Rožanc, Miss Jerca Dagarin, Mr. in Mrs. Pierce, Mrs. Tončka Jevnik, Mr. in Mrs. Poznič, Mr. Anton Mihelič, Mr. Eddy Kovač, Mr. Jack Košir, Mrs. James Little, Mr. Brvar, Jenne Ave.

Se enkrat najlepša hvala vsem in za vse, kar je kdo delal in prispeval. Če sva pa slučajno kakšno ime izpustila, se mu prav tako iskreno zahvaljujeva.

S spoštovanjem pozdravljava vse skupaj!
Anton in Katarina Dolinar
17718 Grovewood Ave.

We'll Give YOU THIS

Regular Price \$14.50

HANDY CLEANER
for your old floor cleaner when you buy this handsome deluxe

MODEL B-22 APEX FLOOR CLEANER

Regular Price \$59.50
Slightly higher on terms

OBLAK FURNITURE CO.
6303 GLASS AVE.
Phone Henderson 2978

TIRED, WORN OUT, NO AMBITION

HOW many women are just dragging themselves around, all tired out with periodic weakness and pain? They should know that Lydia E. Pinkham's Tablets relieve periodic pains and discomfort. Small size only 25 cents.

Mrs. Dorsie Williams of Danville, Illinois, says, "I had no ambition and was terribly nervous. Your Tablets helped my periods and built me up." Try them next month.

Lydia E. Pinkham's
TABLETS

Oglašajte v — "Enakopravnosti"

Sews FORWARD OR BACKWARD

Makes the same perfect Singer stitch in either direction. Little lever changes direction instantly, and regulates exact number of stitches per inch. Darns, embroiders like magic. Winds bobbin as you sew. Large capacity round bobbin. Light running. New model stand and cabinet. Surprisingly low in price. Easy terms.

SINGER

Erasmus Gorshe
1030 East 66th Place
Corner St. Clair
Hend. 4245

LIFE'S BYWAYS

WHILE STROLLING ALONG THE BOARDWALK — YOU CHANCE TO GLANCE OVER ONE OF THESE SNAP SHOTS — PLAYS AND THERE — STURE ENOUGH — IS AN EXCELLENT PROOF OF YOUR GIRL FRIEND — AND NOW WHO IS THE BIG GEE-ZOK WITH HIS ARM AROUND HER WAIST??

ACTING PHOTOS TAKEN ON THE BOARDWALK THREE FOR A DOLLAR

KC DOUBLE-TESTED DOUBLE-ACTION BAKING POWDER
for finest bakings

Same price today as 45 years ago—25 ounces for 25¢

Manufactured by baking powder specialists who make nothing but baking powder—under supervision of expert chemists of national reputation.

MILLIONS OF HOUSES HAVE BEEN BUILT BY OUR GOVERNMENT.

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost
6231 St. Clair Ave., Henderson 5811

Za svobodo in ljubezen

Marko Stojan
Roman iz Balkana.

Dušanov napadalec ni niti o-
mamlil, ko se mu je zadril Fran-
cozov nož v drobovje; izbuljil je
oči, zarjul z groznim, peklen-
skim glasom in se zagnal naprej,
bruhaje peno iz odprtih ust.

Dušan je bil planil pokoncu;
nehote je segel po svoj samo-
kres, videč, da ne zmorejo tako
strašno oboroženih nasprotni-
kov z golimi rokami. Toda srdi-
ti, smrtno ranjeni črnce je bil
hitrejši od njegove roke . . .
Planil je nadenj, popadel ga z
levico bliskoma za roko, ki je
držala samokres, in zavil teljaga-
nagan, da mu razkolje glavo.

Tisti hip pa sta pretrgala zrak
dva ostru poka — kakor da je
kdo udaril z bičem . . . Dušan je
videl, kako je izpustil črnce o-
rožje, prijel se z eno roko za
prsi, z drugo za čelo in padel tik
pred njega na obraz. Nato se je
ozrl: za njegovim hrbtom je sta-
la ženska, ki so jo bili otieli Hal-
ilovega nasilja; bila je bleda ka-
kor smrt, in njena drobna des-
nica je stiskala krčevito majhen
samokres.

Dušan se je sklonil naglo in
pobral zamorčev jatagan.
"Pustita ga meni!" je kričnil
Ivanu in Marku ter navalil na
drugega divjaka.

Bil je gotov svojega uspeha,
zakaj stari junaki, udeležniki in
priče velikih bojev zadnjega sto-
letja, so mu bili kaza skrivno-
sti mojstrstva nad handžarjem
in jataganom. Kakor dve sikajo-
či, svetli kači, ki grizeta druga
drugo, sta švigali klini nekaj hi-
pov, dokler ni odkril črnce, pre-
senečen po tem silovitom napa-
du, v neprevidnosti svoje leve
strani. Zdrnil se je, začutili ma-
homa, da je izgubil stik z nas-
protnikovim orožjem; a Duša-
nov jatagan je švignil kakor
strela v odkrito golino, in črnce
se je zavall po tleh s strašno ra-
no na vratu: glava mu je bila
skoraj odsekana . . . Kakor pot-
ok je udrila kri po preprogi, in
lady Helena je odskočila s pre-
plašenim vikom, čuteča, kako ji
je obriznil gležnje curek vroče
mokrote . . .

"Opravljeno je!" sta vzklikni-
la Ivan in Marko, ki sta se bila
umaknila v kot za vrati kot ne-
ma svedoka te strašne, dasi
kratke borbe.

Dušan je izpustil orožje, ki je
padlo z zamolkim zvokom Mar-
ku tik pred noge. Obrnil se je k
Angležinji.

"Madam," jo je nagovoril o
francosko, "poštenu ljudje smo."
"Čuvajte se!" je viknila lady
Helena bolestno, z izrazom gro-
ze v očeh.

Njen glas je zamrl v ropotu
naglih skokov.

Namesto padlih črncev sta
bila urdla v sobo dva nova so-
vražnika: prvi je bil istotako za-
morec, drugi — arabski sluga
Halila beja. Vihtila sta vsak svo-
je dolgo bodalo, in res bi bila
kmalu presenetila naše znance,
ki se niso več nadejali napada.
Na srečo pa so zažela sunkoma
odpahnjena vrata ob pleča div-
jega Marka, ki je stal tesno za
njimi in se oziral ravno, kaj je
zdaj storiti.

"—!" S krepkim vzklikom,
ki ga ne moremo ponoviti čita-
telju, kakor ga ne zamerimo na-
šemu bradatemu junaku, dobro-
srčnemu kljub surovi bojevniki
zunanosti, se je ozrl Marko po
vzroku novega hrupa in pobral
istočasno orožje, ki ga je bil vr-
gel Dušan iz rok.

Ivan je bil hitrejši; kakor ris
je naskočil Arabca, prestregel
njegovo roko, izvil mu bodalo,
podrl ga na tla in mu pokleknil
na prsi:

"Ne boš, razbojnik; le poča-
kaj malo . . . Vrlo, Marko; ti si
junak od mejdana!"

Divji Marko je bil prestregel
oboroženo zamorčevu pest na
rezilo svojega jatagana, tako da
je črnce tuleč izpustil bodalo;
nato ga je prijel okrog pasa,
treščil ga na tla in ga stisnil s
kolenom.

Vse to se je zgodilo v par tre-
nutkih.

"Česa čakaš?" je zaklical I-
vanu. "Končaj ga, da ne potra-
timo časa! . . ."

"Nikari . . . Rajši ju zvežimo!
Človek je človek, kadar se ne
more braniti, ga ne ubijaj . . ."

"Potem pa naglo! Hej, musje,
pusti svojega Rusa in pomagaj
nama!" je viknil Marko Estour-
nelle in pokazal z roko, kaj hoče
od njega.

Estournelle je stal pri Kaza-
kovu, ki je slonel v kotu ranjen
in krvav na mindarluku; zamor-
čev jatagan mu je bil oprasnil
desno lice dokaj globoko. Njemu
kakor tudi Dušanu ni ostalo ča-
sa, da bi se bila vmešala v bor-
bo z novima protivnikoma; pač
pa sta priskočila na Markov klic
oba ter pomagala zvezati služab-
nika in Halila beja z vrvicami, ki
so jih imeli s sabo za vsak slu-
čaj. Halil bej se je začel dramiti
ravno v trenutku, ko mu je
Dušan zadrnil voz.

"Tudi usta jim bo treba za-
mašiti," je menil Ivan, "lahko
bi nam delali nepriliko s kriča-
njem . . ."

"Kaj bi mašili, vraga!" je za-
mrmral divji Marko. "To se na-
redi hitreje."

To reki, je sunil zamorca in
Arabca vsakega posebej, s pest-
jo prav nemilo v želodec. Dedca
sta zaječala in obležala v neza-
vesti.

"Vidiš, brate," je dejal Mar-
ko zadovoljno, "ta dva nas naj-
manj pol ure ne bosta več moti-
la. Stoj, še gazdo je treba pomi-
riti . . ."

Skočil je k Halilu beju.
"Ne!" ga je ustavil Ivan. "Ta
lopov nam pove po vsej priliki,
kje nam je iskati mojo sestro . . ."

"Tako je!" Dušan je zgrabil
Halila za ramo in ga nagovoril
po francosko: "Ali morete odgo-
varjati, gospod?"

"Morem . . ." je zaječal Halil
bej s slabotnim glasom.

"V vaši hiši se nahaja tuje
dekle, zvijačno odpeljano iz svo-
je domovine . . ."

Bej je zmajal z glavo.

"Ime ji je Jerica . . ."

"Ah! . . ."

Lady Heleni se je izvil glasen
vzklik presenečenja.

"Kaj vam je, madam?" je
vprašal Estournelle in priskočil,
kakor da bi jo hotel prestreči,
meneč, da ji prihaja slabo po
tem burnem in divjem prizoru.

OLD PEOPLE find way to keep breath wholesome

Halitosis (bad breath) quickly yields to Listerine, safe antiseptic and deodorant

Either because of stomach disturbances, food fermentation, or the wearing of false teeth, old people frequently have halitosis (bad breath). No wonder others consider them a nuisance.

But now Science has found that the regular use of Listerine will often overcome offensive mouth odors due to the fermentation of tiny bits of food on mouth, teeth, or dental plate surfaces.

This safe antiseptic and quick deodorant works quickly. It cleanses mouth, teeth, and gum surfaces. Halts fermentation and putrefaction, a major cause of odors, and then counteracts the odors themselves.

Try using Listerine every two or three days. See how much more wholesome it leaves your mouth. How it sweetens your breath. Lambert Pharmaceutical Co., St. Louis, Mo.

Don't offend others - Check halitosis with LISTERINE

"O, nič mi ni!" je odgovorila lady Helena naglo. "Iznenadilo me je ravno pojasnilo, ki so mi ga dale besede vašega tovariša o čudnem načinu vašega prihoda v to hišo . . . Gospod," je zaklicala Dušanu, "pustite Halila beja. O Jerici, ki jo iščete, vam povem jaz več, nego je znanega njemu samemu."

"Bog nebeški!" sta vzkliknila prijatelja in planila k njej. "Kaj je z njo? Govorite, madam; . . ."

"Jaz sem lady Helena R. . . je odgovorila Angležinja mirmo, "in bivam v tej hiši po krivdi slične lopovščine kakor gospodična Jerica . . . najbrže sorodnica enega izmed vas . . ."

"Moja sestra je!" je zamrmral z drhtečim glasom.

"Lady Helena R. . . je vzkliknil Estournelle. "Saj vas ravno iščemo . . . vas tudi! Poročnik Wheeler, vaš znanec, je z nami."

"Bog bodi zahvaljen!" Lady Helena je sklenila roke in dvignila nehoti oči. "Če je tako, hitimo, gospodje . . . bežimo iz te hiše! Zakaj Jerica ni več v oblasti Halila beja."

Ivan in Dušan sta prebledela. "Odpeljal jo je Ali Kemal, oficir sultanove arnavtske garde," je nadaljevala ona, "in po moji sodbi ji — vsaj začasno — ne preti nikakršna nevarnost . . ."

V kratkih, naglih besedah je pojasnila prijateljema, kako se je zgodilo, da je Jerica ušla Halilovemu jetništvu komaj četrt ure pred njihovim prihodom.

"Upam, da bo največja lahko-
ta, najti njeno sled", je dodala nazadnje. "in da jo morda celo še dohitite . . . Vsekakor pa pomnite, da jo morate iskati tam, kjer najdeta Alija Kemala: ako izgine iz Carigrada — potem jo je odvedel domov, v Albanijo!"

Ivan je omahnil in si zakril obraz z rokami.

"Moj Bog, moj Bog!" se je začulo izza njegovih krčevito stisnjenih prstov. "Kaj sva storila, da naju tepeš tako neusmiljeno!"

"Ne obupajva, brate!" je dejal Dušan s turobnim glasom. "Saj sva dejala, da jo poiščeva, če tudi na koncu sveta . . ."

"Za svojo rešitev, gospodje, zdaj . . . Spremita z Jovom to

se vam zahvalim pozneje — tako iskreno in iz dna srca, kakor veste sami, da zaslužite. A zdaj ne tratimo časa — hitimo od tod!" je ponovila lady Helena.

"Tako, mylady," je dejal Dušan. "Samo . . . Kje je poročnik? . . ."

"Kje sta Anglež in Jankovič?" so se spogledali v istem trenutku Ivan, Marko in Kazakov, ki si je tiščal ruto na krvavečo rano.

"Tonnerre de Dieu!" je vzkliknil Estournelle. "Wheelerja ni nikjer . . . Še tega je manjkalo!"

"Moj Bog!" Lady Helena je prebledela kakor smrt in sklenila roke. "Kje je sir Wheeler? . . . Gospodje, vi mi prikrivate nekaj strašnega: poročnik je planjal mojo rešitev z življenjem . . ."

"Nikakor ne, mylady!" je vzkliknil Dušan in ji segel pod pazduho. "Poročnik Wheeler čaka zunaj, bodisi na vrtu, bodisi na ulici, kjer smo postavili stražo . . . Bodite brez skrbi — nje-
mu ni nič hudega. Idimo, mylady; pred hišnimi vrati čakata dva vrla dečka, ki vas spravita na varno — v čoln, s katerim smo prišli . . . Mi ostali poiščemo med tem poročnika in našega tovariša, ki je z njim! . . ."

Marko in gospod Estournelle, pojdita vidva zaradi varnosti naprej do hišnih vrat . . . vidva pa," se je obrnil k Ivanu in Kazakovu, sledita zadaj!"

Toda usoda jim ni bila namerila nove borbe; Halil in njegovi slugi so ležali povezani in pobiti — naši prijatelji so našli zgolj na staro sužnjo, ki je tulila potihoma v kotu veže, tresoč se strahu.

"Kje je Lejla?" se je spomnila lady Helena mahoma. "Tudi ona je izginila . . ."

Toda že je stopil Marko k vratom in odrinil težke zapahe.

"Jovo! Miloš!" je zaklical Dušan v mrak.

Dve temni postavi sta zrastle pred pragom, kakor iz tal.

"Kako je, brate?" je vprašal Miloš tiho z nestrpnim, razburjenim glasom. "Ali jo imate? Ste li opravili srečno?" . . .

"Nič ne vprašuj — ni časa," odgovoril Jovom to

damo v čoln in čuvajta jo kakor punčico v svojem očesu."

"Pa vi drugi — ali ne pojedmo vsi skupaj?"

"Tako, bomo za vami; vrne-
mo se samo za hip — po Janko-
viča in poročnika, ki sta zaosta-
la. Dajta, žurita se!"

Pomignil je lady Heleni, ki je stopila na prag:

"Izvolite naprej z našima to-
varišema, mylady, in bodite brez skrbi. V par minutah vas dohi-
timo vsi skupaj, čili in veselji!"

Ko pa je zaprl vrata, se mu je izpremenil obraz.

"Prijatelj!" je šepnil s prita-
jenim glasom, "bojim se hudega. Skočimo gor, da vidimo, kam sta izginila . . ."

V vsej Halilovi hiši ni bilo duha ne sluha o izgubljenih.

"Morebiti sta ju ubila ona dva, ki smo ju ukrotili nazadnje, še predem smo se mi spopadli z njima!" je mrmral Marko s hripavim glasom. "Če je to, potem ju sam Bog ne reši: živima jima potegnem kožo z glave, kakor gotovo me je majka rodila!"

Njegov strašni pogled je pričal, da je ves voljan izvršiti svojo grožnjo.

"Kaj je to?" je vzkliknil Ivan mahoma na zgornjem hodniku. "Nekaj se giblje za to zaveso . . ."

Priskočili so in odrnili, vsi pripravljeni, da nalete na skritega sovraga. Toda izza zaves se je izmotala mlada, še lepa žen-
ska, ki je padla na kolena in zvi-
lila roke v smrtni grozi; bila je Lejla, ki se je skrila ob prvem hrupu borbe.

"Ne boj se!" jo je nagovoril Marko po turško. "Nič se ti ne zgodi, ako nam odgovoriš po pravici . . . Ali si videla dva mlada gospoda . . . dva tučca? . . ."

"Nič videti, silni gospod . . ."

je jeknila prestrašena sužnja. "Allah ve . . . videti nič, a slišati . . . krik, enkrat in še enkrat!" . . .

"Za Boga svetega!" je vzkliknil Dušan, ki je razumel misel njenih jecljajočih besed. "Kje to? Kje je slišala krik?"

Marko je ponovil Lejli vprašanje.

Nesrečnica se je obrnila in pokazala s tresočo roko na vrata

poleg sobe, ki je bila nedavno še ječa Jerice in Angležinje ter pozorišče nocojšnjih borb . . .

Jovo in Miloš sta hotela hiteti z lady Heleno k bregu.

"Ali je to nesrečna sestra Ivanova, ki je Dušanu toliko draga?" je dejal Miloš sam pri sebi.

"Ah, Bože, to bo veselje! Saj ga ni človeka, ki bi bil tako dober in prijazen do drugih, kakor Dušan, kadar se raduje lastne sreče . . ."

Slišal je za svojim hrbtom kako je zaropotal zapah na vratih Halilove hiše in kako so se oddaljili v veži zamolkli koraki. Vi-
teško je ponudil Heleni roko; Jovo je stopil na drugo stran, in krenili so proti morju.

Ta hip pa so se zgenile na migljej Alija Kemala sence, ki smo jih videli prej v zasedi.

Arnavtski risi so naskočili našo trojico, preden je zasluhila nevarnost. Napadli so jo zavrat-

no — kakor je navada Sijajeta-
rov.

Ali Kemal si je izbral Miloša, ki se je zdel po svoji visoki, je-
kleni rasti navidezno močnejši od vrlega Jova.

Nad Jovom so se zasvetila je-
kla njegovih vestih.

Miloš je začutil strašen, stre-
lovit udarec po glavi; zakaralo mu je pred očmi — nato ga je objela tema.

(Dalje prihodnjije)

666 PREHLADE in VROČICE prvi dan glavobol v 30 minutah

Tekočina - tableti mazilo - nosne kapljice

Oglašajte v — "Enakopravnost"

VARNI LJUDE KUPUJTE ZEMLJIŠČA!
KUPITE SEDAJ!

909-11 Alhambra Rd., blizu London Rd., od St. Clair, Zidana hiša za 2 družini; 5 sob in kopalnica vsako stanovanje; 2 kmetice, 2 garaže. Pogoj: Bančna financa. \$4000	14529 Ardenall Ave., Prestonsville, za eno družino, 4 spalnice, blizu trgovin in transportne; 2 garaže. Pogoj: Bančna financa. \$3900
18614 Arrowhead Ave., od E. 185 St., 6 sob, lot 50x100. Pogoj: Bančna financa. \$2800	14365-07 Bardwell Ave., od E. 105 St., 8 družinska hiša; 5 sob in kopalnica vsako stanovanje; 2 kmetice; 2 garaže; zmeraj dosti. Pogoj: Bančna financa. \$3700
1280-82 E. 169 St., blizu MIHWOOD; 2 družinska hiša, 5 sob vsako stanovanje; vse v dobrem stanju. Pogoj: Bančna financa. \$4500	969 Depot St., Wickliffe, od E. 105 St., 8 družinska hiša; 5 sob in kopalnica vsako stanovanje; 2 kmetice; 2 garaže; zmeraj dosti. Pogoj: Bančna financa. \$3500
845 E. 209 St., od Recher Ave., severno od St. Clair; Semi-bungalow; 4 sobe in kopalnica spodaj; veliko podstareje; lot 100x100. Pogoj: Bančna financa. \$3200	10714 Hampden Ave., blizu Superior od E. 105 St., 8 družinska hiša; 5 sob in kopalnica vsako stanovanje; 2 kmetice; 2 garaže; zmeraj dosti. Pogoj: Bančna financa. \$3800

1596 Hawthorne Drive, blizu Kurlida in E. 243 St.; 6 sob, garaža, parna kupa. Pogoj: Bančna financa. \$4700

The City & Suburban Co.
308-318 Anisfield Building, vogal E. 9th in Huron—Main 1245

ONLY IN NORGE DO YOU GET THE PLUS VALUE OF ROLLATOR REFRIGERATION

Part of the plus value in Norge is the plus cold-making power of the Rollator. It is able to make more cold than you'll ever need, is simple in construction, smooth in operation, uses hardly any current, is almost everlasting. By actual test, the Rollator improves with use.

The extreme efficiency and dependableness of the Rollator is the basis of saving in both food and refrigeration. Rollator Refrigeration enables Norge owners to save up to \$11 a month.

THE ROLLATOR... Smooth, easy, rolling power provides more cold — uses less current.

SEE THE NORGE BEFORE YOU BUY

ONLY IN THE NORGE WASHER DO YOU GET THE PLUS VALUE OF Autobuilt TRANSMISSION

When you buy a new washer you expect it to give you years of quiet, dependable, trouble-free service.

But do you realize that, from the standpoint of dependability, performance, the most important part of a washer is the part you never see — the transmission. And only the Norge washer has the "Autobuilt" transmission with its system of "up points" which make the Norge truly a life-lasting washer.

(Model 80-P Washer with Pump Discharge)

SUPERIOR HOME SUPPLY
6401-05 Superior Ave.
NORGE

Vsem Slovencem,
ki čitajo angleško, kakor tudi staršem, ki želijo dati svojim odraslim sinovim in hčeram v roke dobro knjigo, priporočamo krasno novo povest

Grandsons
(VNUKI)
KATERO JE SPISAL
Louis Adamic
Avtor 'The Native's Return,' 'Laughing in the Jungle' in 'Dynamite'

To je povest treh vnukov slovenskega izseljenca v Ameriki.

Cena lepo vezani knjigi obsegajoči 371 strani, je \$2.50.

NAROČILA SPREJEMA
ENAKOPRAVNOST
6231 ST. CLAIR AVE. — — — — CLEVELAND, OHIO